

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ СЕРВІСІВ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка завдання. Нині перед системою вищої освіти постає питання підготовки майбутніх учителів в умовах інформаційного суспільства. Протиріччя між соціальним замовленням суспільства, що визначається бурхливим розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та наявною практикою професійної підготовки майбутніх учителів технологій, є соціально значимою проблемою. Широке використання комп'ютерної техніки та ІКТ вимагає від майбутнього вчителя технологій здатності самостійно знаходити засоби для раціонального вирішення навчальних завдань, здійснювати пошук, аналізувати та обробляти інформацію засобами ІКТ.

Однією із складових ІКТ виступають комп'ютерні мережі. Готовність майбутніх учителів технологій до використання комп'ютерних мереж істотно залежить від рівня їх комп'ютерної грамотності, теоретичних знань про мережі, системи, засоби передачі інформації та динаміку розвитку комп'ютерних мереж. Застосування у навчальному процесі мережевих технологій майбутніми учителями технологій визначає актуальність даної статті.

Аналіз попередніх досліджень. У напрямку використання та розробки мережевих комунікацій займаються: Л. Ермін, Д. Карпенко, В. Косарев, С. Красильников, Ю. Кулаков, Г. Луцький, Ю. Майба, В. Малорян, Ю. Новіков, В. Оліфер, А. П'ятібратов, В. Рогінський.

Вагомий внесок у дослідження можливостей використання мережевих сервісів у навчально-виховному процесі вищої школи зробили такі науковці: О. Андреев, Н. Балик, Н. Діментієвська, А. Забарна, О. Круподерова, Є. Патаракін, М. Резнін, В. Стародубцев, Б. Ярмахов, Richard E. Ferdig, Kaye D. Trammell, зокрема педагогічні можливості сервісів досліджує М. Менькіна, вікі-технології у сучасній освіті – Н. Дягло, Г. Стеценко, особливості використання веб-технологій для самостійного підвищення кваліфікації – М. Німатулаєв, розвиток загальнокультурної компетенції вчителів-предметників засобами мережевих сервісів – Н. Євтушенко.

Мета даної статті – розглянути соціальні сервіси та їх можливості у процесі підготовки майбутніх учителів технологій.

Виклад основного матеріалу. Розвиток мережі Інтернет призвів до якісної зміни педагогічних технологій. Впровадження в навчальний процес ІКТ спонукає, що традиційну «педагогічну» модель до істотних змін. Мережа Інтернет перестає бути каналом, що дозволяє отримати доступ до віддаленого ресурсу. Вона сама стає ресурсом, який дозволяє вирішувати нові педагогічні завдання, реалізовувати навчальну діяльність, вміти шукати інформацію в Інтернет. Використання Інтернету тільки для пошуку інформації свідчить про те, що його можливості використовуються тільки на 40%, решта 60% – це комунікаційні можливості Інтернет (мережеві комунікації). Використання технологій мережевих комунікацій в педагогічній практиці забезпечує якість навчального процесу, суть якої полягає в неформальній комунікації на основі повного доступу до аудіо-, відео-, графічної і текстової інформації всіх учасників навчального процесу [2, с. 45].

Що ж таке мережеві комунікації? Якщо розглянути це словосполучення окремо, отримаємо:

Комунікація (за В. Далем) – це повідомлення, шляхи, дороги, засоби зв'язку (а в загальному розумінні – це обмін інформацією між індивідами).

Мережеві – орієнтовані на роботу масових користувачів у глобальних мережах, наприклад, в Інтернет.

Отже, мережеві комунікації – засоби обміну інформацією через Інтернет.

Мета мережевої комунікації – вирішення навчальних завдань, навчання, збір необхідної інформації, збереження інформації засобами мережевих технологій. Мережеві комунікації сприяють підвищенню рівня інформаційної культури, розвитку комунікативних навичок, самовираження, самоосвіти і постійному обміну досвідом [3, с. 65].

Нині існує п'ять класичних форм мережових комунікацій: електронна пошта, списки розсилки, чат («дружня розмова, бесіда» – он-лайн-спілкування), форум («вільна дискусія», спілкування в офф-лайн) та відеоконференції («обговорення на відстані») [1].

Перераховані форми мережових комунікацій вже міцно завоювали своє місце в Інтернеті, але в даний час на зміну їм прийшли вже принципово нові соціальні сервіси мережових комунікацій. Під соціальним сервісом розуміємо такий Інтернет-проект, який заснований на організації взаємодії між учасниками навчального процесу.

Соціальні сервіси відкривають перед педагогічною практикою наступні можливості [8, с. 135]:

- використання відкритих, безкоштовних і вільних електронних ресурсів, тому що в результаті поширення соціальних сервісів в мережевому доступі виявляється величезна кількість матеріалів, які можуть бути використані з навчальною метою;
- самостійне створення матеріалів навчального змісту в мережі, так як нові сервіси соціального забезпечення радикально спростили процес створення матеріалів і публікації їх в мережі;
- спостереження за діяльністю учасників спільноти;
- створення навчальних ситуацій, в яких можна спостерігати і вивчати недоступні раніше феномени;

Одна з важливих особливостей соціальних сервісів полягає в тому, що від учасників спільної навчальної діяльності не потрібно одночасної присутності в одному і тому ж місці, в один і той же час.

Одними з найпоширеніших соціальних сервісів є [1]:

1. Засоби для зберігання закладок.

Подібний засіб надається і звичайним браузером, за допомогою якого користувач переглядає Інтернет-сайти, але закладки виявляються «прив'язаними» до конкретного комп'ютера. Дані, додані за допомогою соціальних засобів зберігання закладок, будуть доступні з будь-якого комп'ютера, підключеного до Інтернет. Подібні засоби для зберігання закладок можна використовувати як джерело і сховище посилань на навчальні матеріали. Лідером серед російськомовних сервісів для зберігання закладок став сервіс БобрДобр, який орієнтований на колективну роботу з інформацією і пропонує засоби для її пошуку і зберігання. При груповій роботі сервіс дозволяє спільно працювати над інформацією (переглядати, оцінювати, доповнювати).

2. Соціальні мережеві сервіси для зберігання мультимедійних ресурсів – це засоби мережі Інтернет, які дозволяють безкоштовно зберігати, обмінюватися цифровими фото, аудіо-і відеозаписами, текстовими файлами, презентаціями, а також організувати обговорення ресурсів. Вони можуть бути використані як джерело навчальних матеріалів (навчальні відеофільми, фотографії з різних тем, аудіо та відеозаписи виступів науковців, очевидців подій і т.д.), а також як засіб для зберігання шкільних відео-, фото-, аудіоархіву і творчих робіт.

3. Блоги (мережеві щоденники) – це сервіс Інтернет, що дозволяє будь-якому користувачеві вести записи будь-яких текстів. У педагогічній практиці блоги можуть служити майданчиком для педагогічних дискусій або для організації навчання студентів за основними і додатковими курсами. Блог може бути використаний як середовище для записів подій власної наукової, ділової чи особистого життя. У багатьох випадках така форма більш зручна, ніж розсилка масових повідомлень електронною поштою. В блогах можна організувати своєрідний «віртуальний факультатив», в рамках якого педагог може консультувати учнів у зручний для нього час.

4. ВікіВікі – це засіб для швидкого створення і редагування колективного гіпертексту. Тобто можна створити сторінку, яку потім будуть наповнювати і редагувати інші учасники. У Вікі можна організувати анотування навчальних матеріалів, спільно створювати віртуальні екскурсії, творчі роботи. Найяскравіші представники Wiki – це Wikipedia і проект Літопису. Wikipedia – відкрита енциклопедія, що складається всіма користувачами Інтернету на всіх мовах світу. Завдання проекту Летопісі.Ру – дати учням, студентам і викладачам можливість разом

створювати колективний гіпертекст, усі учасники проекту збирають і представляють історичні події малих міст, селищ, сіл. Проект Летописі.Ру дозволяє студентам створювати власні сторінки, роботи записи про історичні події, доступ до яких можна отримати лише з архівних документів, навчає толерантності, оскільки колективний гіпертекст вимагає доброзичливості і взаєморозуміння співавторів, забезпечує оволодіння сервісами ВікіВікі, «живі журнали» тощо.

5. Соціальні Геосервіси – це сервіси мережі Інтернет, які дозволяють знаходити, відзначати, коментувати, забезпечувати фотографіями різні об'єкти в будь-якому місці на зображенні Земної кулі з досить високою точністю, використовуються реальні дані, отримані за допомогою навколосемних супутників. Такі сервіси є незамінним джерелом карт і зображень місцевості при вивченні географії, історії, краєзнавства, іноземних мов, вони можуть бути використані як платформа для вирішення дослідницьких завдань з різних предметів, пов'язаних з обчисленнями відстаней, визначенням траєкторії, порівнянням особливостей різних місцевостей та ін. Найбільш відомі і поширені географічні сервіси надаються групою Google, а саме:

– Google Maps – сервіс являє собою карту та супутникові знімки всього світу, у тому числі Місяця і Марса, карти автомобільних доріг, за допомогою яких можна визначати маршрут.

– Google Street View – дозволяє здійснити віртуальну подорож з точки зору водія.

Кarti Google – один із найзахоплюючих соціальних сервісів. Дозволяє знаходити населені пункти, прокладати маршрути, шукати організації. Сервіс забезпечує можливість прив'язки фотографій до місцевості.

За умови правильного вибору стратегії організації та управління віртуальною спільнотою під час навчання у спільній діяльності будуть досягнені навчальні цілі та вирішені основні педагогічні завдання.

Висновок. Використання соціальних сервісів займає чинне місце у професійній підготовці майбутніх учителів технологій. Перехід студентів на рівень учасників мережевої спільноти надає можливість не лише ефективно впроваджувати ІКТ у професійну діяльність, використовувати ресурси мережі Інтернет, вміння використовувати їх у майбутній професійній діяльності; оволодівати навичками спілкування в режимі он-лайн, організовувати міжособистісну взаємодію; співпрацювати у групі; систематично підвищувати рівень власної загальнокультурної, технологічної та інформаційної компетентності. Взаємодія користувачів в соціальних мережах розширює можливості мережевих сервісів, обумовлює перспективи використання даних технологій учасниками навчального процесу та створює перспективні умови для самоосвіти й саморозвитку.

Література:

1. **25 фактов про web 2,0** Подготовлено редакцией «Большого города» <http://www.affinity.ru/sobitiya/web/?ID=139>.

2. **Патаракин Е.Д.** Сетевые сообщества и обучение / Е.Д. Патаракин. – М. : ПЕР-СЭ, 2006. – 112 с.

3. **Брескіна Л.В.** Професійна підготовка майбутніх вчителів інформатики на основі сучасних мережевих інформаційних технологій. Дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / Л.В. Брескіна // ПДПУ імені К.Д. Ушинського. – Одеса, 2003. – 178 с.

4. **Морзе Н.В.** Система методичної підготовки майбутніх вчителів інформатики у педагогічних вузах. Дис... докт. пед наук. 13.00.02 / Н.В. Морзе. // НПУ імені М.П. Драгоманова. – К., 2003, – 531 с.

5. **Олексюк В.П., Балик Н.Р., Балик А.В.** Організація комп'ютерної локальної мережі / В.П. Олексюк, Н.Р. Балик, А.В. Балик // Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 80 с.

6. **Дистанційний курс «Адміністратор»**//режим доступу: <http://udc.ntu-kpi.kiev.ua>.

7. **Основи нових інформаційних технологій навчання:** Посіб. для вчителів / Ю.І. Машбиць, О.О. Гокунь, М.І Жалдак, О.Ю Комісарова, Н.В Морзе, М.Лі Смульсон; За ред. Ю.І. Машбиця – К. : ІЗМН, 1997. – 264 с.

8. **Олифер В.Г., Олифер Н.А.** Компьютерные сети. Принципы, технологии, протоколы: учебник для вузов 2-е изд. / В.Г. Олифер, Н.А. Олифе. – К. : Питер, 2004. – 864 с.

Л. В. Куцак

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ТЕХНОЛОГИЙ НА ОСНОВЕ СОВРЕМЕННЫХ СЕТЕВЫХ КОММУНИКАЦИЙ

В статье рассмотрены современные сетевые коммуникации по подготовке будущих учителей технологий в условиях информационно-коммуникационной среды. Определено, что переход учителей на уровень участников сетевых коммуникаций обеспечит возможность эффективно использовать социальные сетевые сервисы в профессиональной деятельности.

Ключевые слова: компьютерные сети, сетевые коммуникации, будущие учителя технологий, профессиональная подготовка.

L.V. Kutsak

PROFESSIONAL PREPARATION OF FUTURE TECHNOLOGY TEACHERS ON BASIS OF MODERN NETWORK COMMUNICATIONS

Modern network communications in relation to preparation of future technology teachers in the conditions of informatively communication environments are considered in the article. The passing of teachers to the level of participants of network communications will provide possibility to use a social network services in professional activity effectively.

Key words: computer networks, network communications, future teachers of technologies, professional preparation.

